

TED ANKARA KOLEJİ VAKFI ÖZEL LİSESİ

A1 DERSİ BİTİRME TEZİ

Rehber Öğretmen : ZÜHAL BALOĞLU
Öğrencinin Adı : LARA
Öğrencinin Soyadı : ERGÜR
Öğrencinin Numarası : D1129046
Tezin Sözcük Sayısı : 3773

Araştırma Sorusu: Mehmet Eroğlu'nun "Yarım Kalan Yürüyüş" adlı yapıtında odak figür ile yansıtılan "kaçış" izleğinin nedenleri, yolları ve sonuçları ile incelenmesi.

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	3
1.KAÇIŞ NEDENLERİ.....	3
1.1.Raul Olayı.....	3
1.2.Küçük Kız.....	6
1.3.Geçmişte Yaşadıkları.....	8
1.4.Dışlanma/Acı Çekme.....	9
2.KAÇIŞ YOLLARI.....	11
2.1.Sigara.....	11
2.2.Cesaret/Çılgınlık.....	12
2.3.Kurtarma İçgüdüğü.....	13
2.4.Kadınlardan Kaçma.....	13
2.5.Duyguları Saklama.....	14
2.6.Yalnızlık.....	14
3.SONUÇ.....	15
KAYNAKÇA.....	17

ÖZ(ABSTRACT)

Uluslararası Bakalorya Programı, A1 Türk Dili ve Edebiyatı Dersi kapsamında hazırlanan bu tezde Mehmet Eroğlu'nun "Yarım Kalan Yürüyüş" adlı yapıtında odak figür olan Korkut Laçın'ın kaçış nedenleri ve yolları incelenmiştir. Yapıtta odak figürün, kendini çeşitli nedenlerden dolayı yalnızlığa mahkûm ettiği ve bu süreçte çeşitli kaçış yollarına başvurduğu dikkat çeker. Tezde odak figürün kendi benliğinden ve toplumdan kaçış nedenleri ve yollarının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla incelenen yapıtta, kaçış nedenleri dört ana başlık altında incelenmiştir. Bu başlıklar sırası ile: Raul Olayı, Küçük Kız, Geçmişte Yaşadıkları ve Dışlanma/Acı Çekme'dir. Yapıtta odak figürün sık başvurduğu kaçış yollarının beş ana başlık altında yansıtıldığı gözlenmiştir. Bunlar: sigaraya sığınma, cesaret/çılgınlık, kurtarma içgüdüğü, kadınlardan kaçma, duygularını saklama ve yalnızlıktır. Odak figürün yaşamını anlamlı kılmaya yönelik arayışı, yapıt boyunca süren bir olgudur. Bu arayış Korkut Laçın'ın tüm yaşamı boyunca tamamlamaya çalıştığı "yarım kalan yürüyüşünde" belirginleşip, yaşamının aradığı anlamı olarak yansıtılmıştır; ancak bu yürüyüş Korkut Laçın'ın ölümü seçmesi nedeni ile tamamlanamamıştır.

Sözcük Sayısı: 151

GİRİŞ

Bireyin içinde yaşadığı toplum ve yakın çevresi ile uyum içerisinde olabilmesi için öncelikle kendisi ile barışık, iç hesaplaşmalarını sonuçlandırmış, suçluluk ve pişmanlık gibi geçmişinden gelen duygulardan arınmış olması gerekmektedir. “Yarım Kalan Yürüyüş” yapıtındaki odak figür Korkut Laçın, Mehmet Eroğlu’nun diğer pek çok yapıtındaki odak figürler gibi iç barışıklığını sağlayamamış, toplumdan uzaklaşmış, yalnız kalmayı tercih etmiş ve hayatını anlamlı kılmaya yönelik arayışını sürdüren birisi olarak karşımıza çıkar.

Odak figürün yalnızlığı ve kaçıışı, çocukluk yıllarından başlayarak tüm yaşamı boyunca devam etmiştir. Özellikle çocukluğunda yaşamış olduğu düş kırıklıklarının ondaki kaçış dürtüsünü güçlendirdiği görülür. Ancak daha sonraki yıllarda yaşamış olduğu olaylar ve özellikle bir Afrika liman şehrinde bardan gemisine kadar yürümesi gerek kısa yolu tamamlayamaması odak figürde tam bir saplantıya dönüşmüş ve yaşamının en öncelikli hedefi haline gelmiştir.

Korkut Laçın yaşamı boyunca gemi tayfalarından varsıl yazlık kasabalara kadar çok farklı toplum kesimleri içerisinde bulunmuştur. Son derece zeki ve hasletleri olan birisi olarak, her kesimde dikkat çekip bir şekilde saygı görmesine rağmen o kendini hiçbir zaman içerisinde bulunduğu ortama ait hissetmemiş ve sürekli kaçışa yönelmiştir.

Bu çalışmada odak figürün yaşamı ve yaşam karşısındaki duruşunu çözümleyerek kaçış nedenleri, yolları ve sonuçları incelenmiştir.

1. KAÇIŞ NEDENLERİ

1.1. Raul Olayı

Korkut Laçın’ın çalıştığı gemide Portekizli Raul adlı kişiyle arasında geçenler ve daha sonra limanda Raul’un arkadaşlarının Korkut Laçın’i bıçaklaması onu hayatında çok önemli bir yer tutar.

Raul, gemi okyanusun tam ortasındaiken kuduz olur ve İngiliz Doktor Raul'un ambara kilitlenmesini önerir. Raul burada arkadaşlarına kendisini öldürmeleri için yalvarır çünkü büyük acı çeker. Sonunda Korkut Raul'u 1977 yılının Kasım ayında öldürür.

Lagos'a geri döndüklerinde gemideki tayfalardan biri Raul'ün arkadaşlarına Korkut'un onu vururken güldüğünü söyler. Böylece Portekizliler limanda Korkut'u sıkıştırıp bıçaklar; ancak Korkut Laçin yine de ölmez. Peş peşe olan bu öldürme olayı, Portekizli denizcilerin onu bıçaklamaları ve ambardaki öldürme anını tam olarak hatırlayamaması, Korkut'u onu çok derinden etkiler ve daha sonraki hayatında sürekli bir kaçış nedeni olarak romanda karşımıza çıkar.

Romanın ilerleyen sayfalarında bu olayın Korkut Laçin üzerinde bıraktığı fiziksel ve ruhsal yaralar gözler önüne serilir. Korkut'un karnında o günden kalma büyük bir yara izi vardır. Bu yara da o günü odak figüre hatırlatan bir işaret olarak hep orada duracaktır.

Korkut, gemide yaşanan bu olaylardan ötürü bir suçluluk duyar. Bu suçluluk duygusunu kendisine ya da başkalarına itiraf edemese de romanın çeşitli yerlerinde hissedilir. "Ferit Bey'e bakıyorum. Yüzü hala resme dönük. Neden anlatmak ihtiyacı hissetti? Birden o ambarı hatırlıyorum. Suçluluk duygusu!" (Eroğlu, 104).

Yapıtın ilerleyen bölümlerinde, Korkut'un bu konu hakkındaki duyguları, bilinçli olmadığı anlarda da ortaya çıkar. Bıçaklanma olayından sonra hastanede baygın bir şekilde yatarken önce "ambar" diye sayıklar, daha sonra Raul'den söz eder, ardından da sürekli "yetmiş dokuz" diye tekrarlar.

Korkut Raul'ü öldürdüğü anda gerçekten gülüp gülmediğini hatırlamaz ve bu onun için hiçbir zaman cevabını bulamadığı bir soru olarak kalacaktır. "*Karanlık sessizleştiğinde beynimde yine o mırıltı var: "Gülmüşsün, Türko. Duymuşlar". Güldüm mü? Ellerimi başımın altına yerleştirip gözlerimi kapıyorum. Bilmiyorum, gerçek bu...*" (Eroğlu, 121).

Korkut'u huzursuz eden bir başka nokta da o gün ambarda tam olarak ne olduğunu hatırlayamamasıdır. Bu durumdan duyduğu rahatsızlık roman boyunca odak figür tarafından sık sık dile getirilir. "*Raul "Saatlerdir yalnızdım, karanlıktan korkuyorum", diye bağırıyordu,*

o karanlık ambarın içinde. Bağırmiş miydi? Belki de fisıldamıştı. Hatırlayabilsem, o on dakikayı hatırlayabilsem!” (Eroğlu, 154).

Yapıt boyunca Korkut açıkça itiraf etmekten kaçınsa da yaşadığı bu suçluluk duygusundan dolayı kendisini cezalandırdığından da söz edilebilir. Korkut’un doktoru savcıya verdiği ifadede böyle bir cezalandırmayla davranışlarının açıklanabileceğini söyler

“Tıbben açıklanması mümkün olmasa da O’nun kendinde olduğuna eminim. Korkunç acı çektiği de muhakkak. Bir insan, gövdesinde dört kurşun taşıyan, omzu parçalanmış biri nasıl olur da, böyle bir acıya katlanabilir? Sanki, sanki kendini cezalandırıyor. (...). Bilmiyorum, Savcı Bey. Ama kendine işkence ettiğini düşünmeden edemiyorum”(Eroğlu, 124).

Raul hakkındaki düşünceleri Korkut’u o kadar rahatsız etmektedir ki, zaman zaman o limanda yaşadığı güne geri döner. Huan’ın barından limana doğru giderken atması gereken seksen adım onda bir saplantı haline gelmiştir. Metin Giritli ile ettiği kavga sırasında bile Korkut’un içinden şu sözler geçmektedir *“... birden gözlerimin önüne inen siste Raul’ü görüyorum... Gitmeliyim; o dar, limana inen karanlık sokağa geri dönmeliyim”*(Eroğlu, 240). Böylece Korkut Laçin’in kitaba adını da veren yürüyüşü başlamıştır.

Odak figür tekrar tekrar limana doğru yapmaya çalıştığı seksen adımlık yürüyüşü gerçekleştirmeye çalışır. Bu talihsiz olay Korkut’un toplumdan kaçmasının altında yatan önemli nedenlerden birisi olarak kabul edilebilir. Mesut Özen ile yaptığı sohbet sırasında Korkut birden bire Mesut’a *“yürüyeceğim”* der ve devam eder *“yarıda kalan bir yürüyüşü bitireceğim”*(Eroğlu, 74). Korkut’un neden söz ettiğinin farkında olmayan Mesut, ona sahile doğru bir tur atma teklifinde bulunmuş fakat Korkut bunu reddederek yapacağı yürüyüşün *“Huan’ın barından limana kadar”* olduğunu söyler.

Korkut, Ferzan ile olan konuşmasında da, son altı yılı birlikte geçirdiği yalnızlığını anımsar ve yürümek zorunda olduğunu vurgular, *“O seksen adımı yürümek. Bütün yapacağım bu”*. (Eroğlu, 99) 29 Temmuz günü Ilıca’dayken Korkut Laçin Dehler ile yaptığı konuşmayı anımsar. Odak figürün yaşamı hep bu olaya takılı kalmış gibidir. *“Yarım bırakmak! Bitmemiş*

bir yürüyüşü yarım bırakmak. Sekiz yıl önce Dehler'e "Hayır" demişti. Şimdi? Tekrar salona baktı: Otuz metre, olsa olsa seksen adım"(Eroğlu, 271).

Korkut Laçın'ın zihninde bu yarım kalan, daha doğrusu bıçaklı saldırı sonucu yarım bırakmak zorunda kaldığı yürüyüş, o kadar büyük bir saplantı haline gelmiştir ki, yapıtın son bölümünde öldürüldüğü sahnede görgü tanıklarının ifadesine göre vücuduna birkaç tane kurşun isabet etmiş olmasına rağmen, Korkut Laçın bir yandan yürümeye devam etmiş, bir yandan da attığı adımları *"yetmiş sekiz, yetmiş dokuz"* diye saymıştır(Eroğlu, 275).

Yapıtın sonunda bu yürüyüşün odak figür için neden bu kadar anlam taşıdığı görülür. Huan'ın barından limana doğru gitmesi için atması gereken seksen adım ve yolda başına gelecek her şeye göğüs germesi Korkut Laçın için bir namus meselesi haline gelmiştir, çünkü bulanık zihni en sonunda Raul olayı konusunda berraklaşmış ve Lerzan'ın kucağında suçunu itiraf etmiştir. Lerzan Bender'in ifadesine göre Korkut son nefesinde ona *"Güldüm, güldüm."* demiştir. Korkut, Raul'u çektiği acılardan kurtarmak üzere öldürdüğü sırada sadece onun canını almakla yetinmemiş, bundan aynı zamanda bir keyif aldığını gösterircesine gülmüştür. Bu davranışı Korkut'un içinde büyük bir suçluluk duygusu yaratmıştır. Yapıt boyunca, Korkut'un kaçmakta olduğu en önemli içsel çıkmazlardan birisi de bu duygudur. Ancak, yapıtta Korkut'un gülme nedeninin keyif alması mı yoksa o sırada anımsadığı bir olay mı olduğu açıklık kazanmamıştır.

1.2. Küçük Kız

Korkut Laçın'ın toplumdan uzaklaşması ve bir kaçış yolu aramasının altında yatan en önemli nedenlerden birisi de Ayşe adındaki küçük kızın hayatından bir anda çıkıp gitmesidir. Bu olayın Korkut'un kadınlara karşı tavırları ve onları kendinden uzak tutmasında etkili olduğu söylenebilir.

Aslı Bender'in ifadesine göre Korkut altı yaşına bastığında yuvaya küçük bir kız gelmiştir. *"Korkut o kız için kendinden büyüklerle kavga etmeye, onun yüzünden cezalandırılmaya başlamıştır"* (Eroğlu,163). Sonra genç bir çift o küçük kızını evlat edinerek götürürler. Bu Korkut'ta büyük bir şok yaratır ve yine Aslı Bender'in ifadesine göre onu çaresizlikten çıldırtmıştır. Ardından Korkut yuvadan gidince herkes onun kaçtığını düşünür fakat dört gün

dört gece sonra onun bir ağacın tepesinde saklandığının farkına varırlar. Yuva müdürü gelip Korkut'un aşağı inmesini söylediğinde de Korkut içi su dolu kuyuya baş aşağı atlar. Bu olay Korkut'un o kıza beslediği sevginin bir anda yok olmasının sonuçlarından biridir ve bu kuyu olayından sonra zaten diğerlerinden her zaman biraz daha farklı olan Korkut, artık tümünden toplumdaki kopuk bir hale gelir.

Bu küçük kızla yıllar sonra dönüşünde karşılaşan Korkut'un duygu ve düşünceleri, bu olayı hayatında ne kadar önemli bir rol oynadığını da gözler önüne sermektedir. Korkut tekrar yuvaya o kızın izini bulmak için gittiğinde bekçi ona o küçük kızın dört beş yıl önce bir kere geldiğini söyler ve adresini verir. Aynı zamanda Korkut'a kızın onu hatırlamadığını söyler ve teselli etmeye çalışır ancak bu durum Korkut'u çok üzer çünkü Korkut, onun için uzun yıllar önce çok büyük fedakarlıklar yapmış ve onun için savaşmıştır.

Adresi öğrenen Korkut, eskiden Ayşe olarak tanıdığı ve artık adının Türkan Arı olduğunu öğrendiğimiz kadını bulmak üzere yola çıkar ve Türkan ile çocuğunu bir parkta bulur. Korkut'un çocuğu ile kumda oynaması Türkan'ı telaşlandırır ve hemen evine gider ancak bu sefer de Korkut onu dışarıdan izlemeye başlar. Hatta Türkan Arı'nın ifadesine göre Korkut "*sanki göreceğini biliyormuş gibi*" (Eroğlu, 186) penceresine bakmaktadır. Ardından kapıyı çalan Korkut, Türkan'a "*Senin adın Ayşe'ydi, o kuyunun dibinden dışarıya çıkmaya çalıştım*" (Eroğlu, 187) gibi şeyler söyler ancak bunlar Türkan için bir şey ifade etmemektedir. Daha sonra Korkut Türkan'a mutlu olup olmadığını sorar ve Türkan'ın yanıtı evettir. Bunun üzerine Korkut oradan uzaklaşır ve bir daha hiç görüşmezler.

Korkut küçük kız Ayşe'ye, daha doğrusu yeni adıyla Türkan Arı'ya çok önem verir. Nitekim bekçinin Korkut'a aldırılmamasını söylemesinden sonra Korkut içinden "*Oysa o sözcüğün ardında dokuz yıllık bir umut vardı.*" (Eroğlu, 61) diye geçirir. Korkut'un daha sonraki yaşamında bir daha hiçbir zaman bir kadın için bu kadar emeğe katlanmadığı ve onlardan özellikle uzaklaşmak istediği gözlenir. Ferzan'la otel odasında olduğu sırada Korkut içinden "*Garip; yüreğim neden o aldatmışlık duygusu ile kaplı?*" diye sorar. Bu sorunun cevabı küçükken o kıza duyduğu ilgi, onu hiçbir zaman unutamaması ve onu kaybedişinin altında yatmaktadır.

1.3. Geçmişte Yaşadıkları

Korkut'un geçmişi ile ilgili önemli olaylardan birisi de kuyu olayıdır. Ayşe adlı küçük kızın yuvadan ayrılması sonucu çaresiz kalan Korkut, önce ağaca çıkıp direnir; daha sonra da can güvenliğini hiçe sayarak altındaki kuyuya atlar. Aslı Bender'in ifadesine göre bu olaydan sonra Korkut günlerce hapsedilmiş ve cezalandırılmıştır; ancak Korkut, her seferinde bir yolunu bulup kaçmış ve o ağacın tepesine çıkmıştır. En sonunda ağacın dalı kesilip kuyunun da etrafı dikenli telle çevrilir. Daha sonra kuyu kuruyunca müdür burayı bir hücre gibi kullanmaya başlar, ancak Korkut cezalı olmadığı zamanlarda bile, vaktinin büyük bölümünü burada geçirmeye başlar. Bu kuyu konusu Korkut için o kadar hassastır ki Aslı Bender bunu *“Belki de ona erişebilmemizi sağlayacak geçit o kuyuya atlamasıyla o gün ebediyen kapanmıştır”* diyerek açıklar ve kuyuya atlama nedeninin intihar etmek olabileceğini söyler (Eroğlu, 164).

Korkut Laçın'ın geçmişinden gelen önemli bir kaçış sebebi de laboratuvardaki yangın olarak düşünülebilir. Mesut Özen ile Korkut Laçın arasında anlarıyla ilgili konuşmadan anlaşıldığı kadarıyla herkes yanan binadan kaçarken, Korkut içeride kalır ve en az yirmi dakika içeriden çıkmaz. Üstüne üstlük yangını söndürmeye de çalışmamıştır. Korkut, polise tek başına olduğu dışında bir şey söylemez. Benzer bir konuşmayı Hasan ile de yaşayan Korkut yine mantıklı bir cevap vermekte zorlanır. Hasan, Korkut'a *“Yirmi dakika içeride kaldın; sanki bekçilerin seni yakalamasını istiyordun. Her şey senin yüzünden oldu”* (Eroğlu, 182) diye bağırır. Korkut açıkça itiraf etmemiş olsa da bu olayla da ilgili olarak büyük bir pişmanlık duymaktadır. Bu duygu da, bir kaçış yolu aramasında rol oynayan önemli etkenlerden biri olmuştur.

Korkut Laçın'ın geçmişinden gelen kaçış nedenlerinden bir başkası da okulda yaşadığı soba olayıdır. Mesut Özen'in ifadesine göre Baş Muavin uzun zamandır Korkut'u izlemektedir ve bir gün önemsiz bir nedenle sınıf gücünü göstermek için sınıftaki tüm öğrencileri *“izinsiz bıraktığını”* açıklar. Bütün sınıf sessizliğe gömülmüşken arkadan bir ses gelir. Korkut ayağa kalkarak sobanın yanına gelir, Baş muavine güler ve elini ateş gibi kızarmış sobanın üstüne koyar. İfadeye göre müdür bu sırada delirmiş gibi bağırırken Korkut'un kirpikleri bile kıpırdamamaktadır ve hala gülmektedir. Ayrıca Mesut'a göre eğer Baş Muavin yalvarmamış olsaydı Korkut kemiğine dek yanana kadar elini sobadan çekmeyecektir. Korkut Laçın

sıradan bir çocuğun dayanılmaz bir acı çekmesi gereken bu durumda bile kolunu sobadan hiçbir şey olmamış gibi kaldır ve sakince tuvalete elini suyun altına sokmaya gider.

Korkut Laçın uzun yıllar sonra bu yarayı hala elinde taşımaktadır ve Ferzan Bağcı'nın ifadesine göre elindeki bu yaranın görünüşü çok çirkindir. *“Yalnızca o yarayı hatırladım, çok çirkin bir görüntüydü”* (Eroğlu, 29). Korkut'un geçmişte kalan bu olayla ilgili yapabileceği bir şey yoktur. Bunun üzerine Korkut bu olayı da kaçmakta olduğu anılarına dahil eder ve ne yaradan söz eder, ne de cesaretine yapılan övgüleri kabul eder. Onun istediği tek şey geçmişindeki bu yaradan kaçmaktır ancak bu da mümkün değildir.

1.4. Dışlanma / Acı Çekme

Korkut'un toplum tarafından dışlanmasına ve böylece onun bir kaçış yolu aramasına neden olan en büyük etkenlerden birisi de dış görünümünün diğer insanlarca farklı, tuhaf yada çirkin bulunmasıdır. Ferzan Bağcı'nın ifadesine göre Korkut çok uzun bir görünüme sahip değildir.

“Gövdesi omuzlarına doğru birden genişler, ayrıca vücudunun esnekliğine uymayan kalın kolları iri omuzlarıyla birleşerek boyunu olduğundan daha kısa göstermektedir; ayrıca başı gariptir ve silüetinin güçlü hatlarının yanında, vücuduna sonradan eklenmiş küçük bir küreye benzemektedir” (Eroğlu, 4).

Korkut'un aslında saldırgan bir tavrı olmamasına rağmen duruşu, vücudu, omuzları ve gözleri yüzünden genel olarak ürkütücü bir görüntüsü vardı. Bunun yanı sıra Korkut'un görünüşü olarak garipsenmesine yol açan bir özelliği omuzlarını titreten bir tikidir zaman zaman da sol kolunu silkelemektedir.

Korkut Laçın bu garip görüntüsü yüzünden sadece onu sevmeyenler tarafından dışlanmaz, aynı zamanda onu seven ve ona ilgi duyan kadınlar tarafından bile sırf bu nedenle dışlanır ve bu da Korkut'un kaçış nedenlerinden biri olarak kabul edilebilir. Korkut Ferzan'a, kendisinden korktuğunu söyler ve bunun üzerine Ferzan ilk başta heyecanla “Hayır” diye bağırır; ancak daha sonra Korkut'un ‘gri ve donuk’ gözlerine rastlayınca karşı koymaktan vazgeçip sessizce bunu kabullenir.

Korkut Laçın'ın diğer insanlar tarafından dışlanması sadece çevresindekiler rol oynamaz; aynı zamanda Korkut da kendisini de diğer insanlardan farklı görür ve buna göre davranır. Bu da onun toplumdan uzaklaşmasına neden olur. Ferzan Bağcı ifadesinde Korkut'a neden çevresindekilerin kendinden nefret ettiğini sorduğunda, ona 'korkaklıklarını hatırlattığı için' cevabını verir.

Korkut sadece kendisine ilgi duyan insanlara karşı değil, ondan nefret eden insanlara karşı da kayıtsız kalır. Metin Giritli'nin Lerzan Bender'in önünde kendisini tehdit etmesi ve dövüşmeyi teklif etmesine karşın Korkut hiçbir şey yapmaz. Korkut kendini diğer insanlardan daha farklı bir yerde gördüğü için Metin'in saldırılarını ciddiye bile almaz.

Yine buna benzer bir olay Asım Hacıoğlu ile yaşanır. Bir gün Asım okuldan kaçmak için hazırlık yapanları idareye ihbar eder ve bunun üzerine diğer öğrenciler Asım'a çok sinirlenirler. Ancak Korkut onları durdurur ve Asım'ı kurtarır, çünkü onu dövülmeye bile değer bulmamış ve küçümsemiştir. Korkut'un diğer insanlara karşı bu yaklaşımını arkadaşları da onaylamaktadır.

Korkut'un toplum tarafından dışlandığı, bir şekilde diğer insanlardan ayrılıp yalnız kaldığı konusunda onu seven ve sevmeyen herkes hemfikirdir. Örneğin eski nişanlısı Aslı Bender çoğu kişinin çektiği acıya bağımlı olduğunu söyler. "...*Ama Korkut'unkinin bağımlılık değildi; O acıya zincirlenmişti*"(Eroğlu, 162). Aslı'ya göre Korkut hiçbir zaman acıdan kurtulmaya ve acıdan kopmaya çalışmaz.

Korkut'a karşı insanların beslediği nefreti yapıttaki diğer figürler açıkça ortaya koymaktan hiç çekinmezler. Ferzan Bağcı, Korkut'un tanıdığı pek çok erkeğin ondan nefret ettiğini söyler. Aynı şekilde Asım Hacıoğlu açıkça Korkut'u öldürmeyi düşündüğünü ve bunu düşünen tek kişi olmadığını itiraf eder. Asım hem kendi duyduğu nefretin hem de diğer insanların bu şekilde hissetmesinin nedeni olarak da onun saldırdığı korku ve dehşetle herkesi satın almasını gösterir. Korkut'a karşı büyük bir nefret besleyen ve onun toplumdan dışlanmasına katkıda bulunan isimlerden biri de Metin Giritli'dir. O da Korkut'a karşı duyduğu nefreti hiçbir zaman saklama ihtiyacı hissetmez ve onunla birçok defa karşı karşıya gelir.

2. KAÇIŞ YOLLARI

2.1. Sigara

Korkut'un kaçış yollarından ilki sigaradır ve Korkut bu kaçış yolunu gerek kendi düşüncelerinden kaçmak gerekse başkalarından kaçmak için sık sık kullanır. Yapıtın birçok yerinde Korkut'un üzerinde düşünmek istemediği olayları anımsadığında hemen bir sigara yaktığı görülür. “*Sigara! Evet yardımını isteyebileceği tek şey sigaraydı*”. (Eroğlu, 3).

21 Temmuz'da Ilıca'da Metin Giritli ile girdiği tartışma sonrası tek başına asfalt yolda yürürken Korkut kaçışını “*Cebimden sigara çıkarıp yeniden yürümeye başlıyorum. (...) . Sigarayı dudaklarımdan alıp parmaklarımdan arasına yerleştiriyorum.*” (Eroğlu, 23) sözleri ile somutlar. O gece yatağında Lin-Li ve Dehler'e ait anıları göz önüne gelen Korkut bu düşüncelerden sıyrılıp ertesi gün Lerzan ile buluşacağını tekrar anımsayınca da hep yaptığı gibi sigaraya sarılır. Odak figür, dumanın beynindeki düşünceleri dağıttığına inanır. “*Sandalyenin üstündeki paketten ikinci sigarayı alıp yakıyorum. Az sonra duman beynimdeki düşüncelerimi dağıtıyor.*” (Eroğlu, 120).

Korkut Laçın'ın bu kaçış yolunu sadece kendi duygu ve düşünceleri ile boğuşurken değil, diğer insanlardan ve daha da önemlisi bu insanların kendisine hatırlattığı şeylerden kaçmak için de kullandığı zaman zaman görülmektedir. Lerzan Bender eşi Asım Bender'ın kendisi hakkında söyledikleri konusunda Korkut'un düşüncelerini almak için ona çeşitli sorular yönelttiğinde Korkut bu konuşmayı engellemek için “*Karşılık vermeden ikinci sigarayı yakıyorum.*” (Eroğlu, 140)der. Korkut çevresindekilere de bir kaçışa ihtiyaç duyduklarında bu yolu önermektedir. Yapıtın başında partinin kalabalığından kaçan Lerzan ile yaptığı konuşmada “*Bunu deneyin*” diyerek Lerzan'a sigara verir. Korkut'un sigara yoluyla kaçış yöntemi çevresindekiler tarafından da fark edilir. Lerzan Bender konuşmaları sırasında kendine sırtını dönen Korkut'un sigara yoluyla kaçışına tanıklık etmiş ve “*Cebinden bir sigara çıkarıp yaktı. Ama bu kez önüne dönmedi*” (Eroğlu, 116) der. Duygusalıktan sakınan ve geçmişinin zihnini bulandırmasını istemeyen Korkut, eski nişanlısı Aslı Bender ile yaptığı konuşma sırasında artık onun gözlerinde yaş olmadığını görür görmez “*...Kendiminkini yakıyorum*” der (Eroğlu, 172).

2.2. Cesaret/Çılgınlık

Korkut Laçın'ın kaçış yollarından birisi de çılgınlık yada cesaret gerektiren davranışlar sergilemektedir. Korkut, bunlar sayesinde kendi hayatını her seferinde daha da az önemsemeye başlar ve böylece zihninde yaşadığı sorunların önemini kendince azaltır.

Korkut çevresindeki insanlara aslında cesaretinin gözlerinde büyüttükleri kadar önemli olmadığını, kendi yaptığı şeyleri bu kadar sıra dışı bulmadığını ifade etmiştir. Kendisine cesareti ile ilgili şöhreti hatırlatıldığında da “*Ün ve efsane, liseli çocukların uydurması diyorum*” (Eroğlu, 91)diyerek olağandışı cesaretini olağanlaştırmaya çalışır. Benzer bir durumda Lerzan Bender ona sırrını sorduğunda bunu Korkut “*sırrım yok*” diye yanıtlar.

Bunca cesaret gerektiren davranışa rağmen, Korkut'un ününü kendisine yakıştırmayışının nedeni Korkut'un bu davranışları insanüstü cesaretinden dolayı değil kendisinden kaçmak için yapıyor oluşudur. Korkut kendi canını hiçe sayarak cesaretinin kaynağı olan kendisini önemsemez. O, hala yaşamını anlamlı kılmak için bir neden aramaktadır.

“On sekiz yaşındayım ve kendimi küçümsüyorum. Hala varoluşumu anlamlı kılacak, yaşamımı biyolojik bir zorunluluk olmaktan kurtaracak bir açıklama bulabilmiş değilim. Hayatın sırrı nedir? Böyle bir sır var mı? (...). Yine de yapabileceğim, kurtarabileceğim bir şeyler olmalı. Ne yapmalıyım? Yirminci yüzyıl kurtarıcılara, şövalyelere muhtaç değil mi?” (Eroğlu, 254).

Çevresindekiler Korkut'un cesaret hatta çılgınlık gerektiren davranışlarının aslında onun kendisinden ve çevresindeki herkesten kaçışı olduğunun farkında değillerdir. Bu davranışlarını onu seven kişiler gözlerinde büyüterek efsanevi cesaretine bağlar, sevmeyen kişiler ise Korkut'un diğer insanları etkilemek için kullandığı bir silah olarak görürler. Ancak gerçeğin ikisi de olmadığı söylenebilir. Korkut, bu davranışları sadece bir kaçış olarak kullanmaktadır ve kimseyi etkilemek gibi bir amacı yoktur.

2.3. Kurtarma İçgüdüğü

Korkut'un kendisinden ve geçmişinden kaçma yollarından bir diğeri de diğeri insanları kurtarmaya ve korumaya yönelik davranışlarıdır. Korkut'un çevresindekilere yönelik koruyucu tavırları yapıtın birçok yerinde göze çarpar. Lerzan ile ilk karşılaşmasında “*Korkmuş! O'nu rahatlatmalıyım*”, “*Artık ağlamayacak. Gidebilirim*”(Eroğlu, 9-10) diye geçirir. Çevresindekilerde Korkut'un bu koruyucu tavırlarının sonucu olarak kendilerini hep güvende hissederler. Korkut'un bu davranışlarının arkasında yatan gerçeği Aslı Bender görür “*Kurtarıcılık her türlü soylu açıklamasının ötesinde, bireysel planda kendinden vazgeçme, hayatını feda etme isteği değil midir? Nedense kendini hep borçlu hissetti ve hep bu borcu ödemeye çalıştı*” (Eroğlu, 164).

2.4. Kadınlardan Kaçma

Korkut Laçın'ın kaçış yollarından birisi de kadınlardan kendini uzak tutmak ve çevresindeki kadınlara karşı duygularını bastırmak olarak karşımıza çıkar. Örneğin Ferzan ile konuşurken Korkut içinden şu düşünceleri geçirir “*Karşılık vermeden, sanki bulaşıcıymış gibi gülümsemesinden uzaklaşmaya çalışıyorum*”. Benzer şekilde Lerzan için de Korkut “*Güzelliğinden sonra, çekiciliğini de algıladım; tedirginliğimin nedeni bu olabilir mi?*” (Eroğlu, 87) der.

Korkut kadınlara gizlice duyduğu ilgiden son derece huzursuzdur ve böyle bir etki altında kaldığında kendini uyarır ve bunu engellemeye çalışır. “*Birden birkaç adım ötedeki güzelliği bir kadının uyandırabileceği etkiyle değil de, az görünen bir manzaranın karşısında hissedilen duygularla seyrettiğimi fark ediyorum*”(Eroğlu, 18).

Korkut Laçın'ın karşısına çıkan belki de önemli kadın figür Lerzan Bender'dir, çünkü diğeri hiçbir kadın Korkut'u bu kaçışına son vermeye bu kadar yaklaştıramaz. Yapıtta Korkut bir kadına karşı ilgi duyduğunu açıkça sadece bir kere ortaya koyar. Bu kişide Lerzan'dır. Fakat bunu bile mümkün olduğunca baskılayarak yapar “*Eğer öğrenmek istediğiniz buyusa sizi arzuluyorum. Herhangi bir kadını arzulayabileceğimden biraz daha fazla, hepsi bu*”(Eroğlu, 141).

Aslında Korkut'un Lerzan ve diğer kadınlara karşı ilgi duyar ancak bunu özellikle gizler, ilgisini göstermek istemez. Bunun nedeni, Metin Giritli'nin iddia ettiği gibi onları kışkırtmak değil, kadınları kendinden uzak tutmak isteği olarak açıklanabilir.

2.5. Duyguları Saklama

Korkut Laçın'ın bir başka kaçış yolu da duygularını saklamaktır. Yapıtın birçok yerinde ana karakter Korkut'un hislerini diğer insanlara belli etmektен özellikle kaçındığı görülür.

Odak figür bunun yanı sıra yapıtın birçok yerinde çektiği fiziksel acıları da diğer insanlardan saklar. Bunun en tipik örneğin kızgın sobaya elini bastırmasına rağmen hiçbir acı belirtisi göstermemesidir, Korkut aynı zamanda duyduğu ruhsal acı ve öfkeyi de diğer insanlara belli etmemek adına elinden geleni yapar. *“Parmaklarımı sıkarak kaslarımdaki acıyı susturuyorum”* (Eroğlu, 19) .

Korkut'un duygularını bu denli bastırması diğer insanların da gözünden kaçmaz ancak bunun Korkut için bir kaçış yolu olduğu konusunda kesin bir görüş belirtemezler. *“Konuşurken sesi pürüzsüz ve heyecansızdı. Zaten heyecanlandığımı hiç görmedim”*(Eroğlu, 30). Korkut'un duygularını gizleyişi etrafındakilerin de dikkatini çeker. *“Çok garip, yüzünüz ne kadar ifadesiz. Ne acının, ne öfkenin izi var”* (Eroğlu, 150).

Yapıtta Korkut'un duygusallığı konusunda en açık yorumu *“Ben duygusuzluğun bazen duygusallığı gizleyen bir maske olduğunu düşünürüm. Bunu O'na da söyledim. “Maskem yok benim” dedi. Gerçekten yok muydu? Bunu hiç öğrenemedik”*(Eroğlu, 31)diyerek Ferzan Bağcı yapar.

2.6. Yalnızlık

Korkut Laçın'ın diğer bir kaçış yolu da sürekli olarak yalnızlığına sığınmasıdır. Bu sığınışı da genellikle karanlığı seçerek aydınlıktan kaçınarak yapar. Korkut böylece diğer insanların ona yaklaşmasını engelleyerek rahat eder.

Kendisine sorulan “*Seni bizden ayıran nedir?*” sorusunu Korkut “*Sanırım yalnızlık*” diye cevaplar. Böylece bu özelliğinin farkında olduğunu bir anlamda itiraf eder. Yapıttaki diğer figürler de bu durumun farkındadır. Dehler, Korkut’a “*Senin tükenmek bilmeyen, lanet bir yalnızlığın var. Deniz kadar büyük bir yalnızlık!*” (Eroğlu, 119) derken, Lerzan da bunu “*Sizin altıncı duygunuz gerçekten yalnızlık*” (Eroğlu, 150) diyerek dile getirir. Odak figürün yalnızlığı bir “meziyet” gibi yaşadığı düşünülebilir. Bu, onun yaşadığı yalnızlık duygusuna hayranlığı olarak açıklanabilir. Sonuçta o, bu durumu kendi seçimi olarak görür. “*Evet sadece yalnızlığı vardı ve biz hayatımızda yalnızlığı onun kadar ustaca kullanan, karşısındakine bir meziyetmiş gibi kabul ettiren bir başkasını görmemiştik*”(Eroğlu, 152).

Korkut sadece kendini yalnız bırakmakla kalmaz aynı zamanda ışıktan ve aydınlıktan da kaçır. Hatta görünmez olmaya çalıştığı bile söylenebilir. Bu durum kuyuya atladıktan sonraki rahatlayışı ve kendini en huzurlu hissettiği yer olan bu karanlık kuyuda saatler geçirmesi bunu gösterir. “*Onun kadar karanlığa uyan, karanlığı tamamlayan başka canlı görmedim-İnanıyorum. Karanlıkla bir bütündü o*” (Eroğlu, 4-27).

3. SONUÇ

Mehmet Eroğlu’nun pek çok yapıtındaki odak figürler, iç barışlarını sağlayamamış, kendileri ve çevreleri ile çatışma halinde olan, içinde buldukları toplum ile uzlaşmamış kişiler olarak karşımıza çıkarlar. Toplumdan uzaklaşmayı ve yalnız kalmayı tercih eden odak figürler, sürekli olarak yaşamlarını anlamlı kılmaya yönelik arayışlarını da sürdürmektedirler. Uzlaşmaz ve toplumdan kaçır odak figürlerin hepsi de son derece zeki ve hasletleri olan bireylerdir. Mehmet Eroğlu’nun kitaplarındaki odak figürlerin bu ortak özellikleri, tez çalışması için seçilen “Yarım Kalan Yürüyüş” adlı yapıttaki odak figür olan Korkut Laçın için de söz konusudur.

Odak figürün hayatına bir anlam arayışı, geçmişten kopamayışı, çatışmaları ile baş edemeyışı ve yalnızlığı çocukluk yıllarından başlayarak tüm yaşamı boyunca devam etmiştir. Zeki, cesur ve erdemleri olan birisi olarak, içinde bulunduğu her ortamda saygı görmüş ve kimi zaman da kıskanılmıştır. Buna rağmen kendisini hiçbir zaman içerisinde bulunduğu çevre ve ortama ait hissetmemiştir. Yapıtta pek çok örneğini gördüğümüz kaçışlar, odak figürün geçmişinden

taşıdığı acılar ve yalnızlığına çare olamadığı gibi, içinde bulunduğu çaresizlik ve karanlığı da artırmıştır.

Odak figürün yaşamındaki tüm olumsuzluklar ve arayışları, sonunda tamamlaması gereken seksen adımlık bir yürüyüşe indirgenmiş ve bu eylem yaşamının tek amacı olmuştur. O Bu yürüyüşü bir şekilde tamamlayabilmesi durumunda geçmişindeki olumsuzluk ve bilinmezliklerden kurtulacağını düşünmektedir. Bu saplantı odak figürün kendisinin de kabullendiği hatta istediği sonunu hazırlar.

Bu çalışmada, Mehmet Eroğlu'nun "Yarım Kalan Yürüyüş" adlı yapıtında odak figürün yaşam karşısında duruşu, başvurduğu kaçış yöntemleri ve saplantılarının hayatını anlamlı kılmaya ve çatışmalarına çare olmadığı gibi, sonu ölümle biten bir çıkmaza sürüklediği saptanmıştır.

KAYNAKÇA

Eroğlu, Mehmet (2009) **Yarım kalan Yürüyüş**, Agora Kitaplığı, İstanbul.

Cücelođlu, Dođan (2005) **İnsan ve Davranışı**, Remzi Kitapevi, İstanbul.

Kağıtcıbaşı, Çiđdem (2010) **Günümüzde İnsan ve İnsanlar**, Evrim Yayınevi, İstanbul.